

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az újabb megfontolás.

Arad, junius 14.

(—s) Az egyházpolitikai reformjavaslatok további sorsa elé immár meggyugvással tekintünk a jövőbe, mert a liberális-mus-ellenségeinek fegyverei a kormányválság megoldása folytán olyan csorbát szenvedtek, melyet többé kiköszörölni nem lehet.

A klerikális ellenzék eddigi pyrrhusi győzelmet legnagyobb részben annak a fennen hirdetett agitációnak köszönheti, melyet a király nevében eddig büntetlenül s a legnagyobb vakmerőséggel kolportált, midőn azt hiesztelte, hogy a korona sem akarja a kötelező polgári házasságot és annak szükségképeni járulékait. Es mivel nem volt alkalom, hogy ez az agitáció hivatalos módon kifejezetten és határozottan megczáfoltassék, ennek hiányában az agitáció képes volt a főrendiház ismeretes szavazásában nyilvánuló erő kifejtésre. Hiába ismételte és hangsúlyozta az előbbi Wekerle-kormány s a szabadelvűség sajtója és közvéleménye, hogy a koronának jóváhagyása magától értetődik, miután már a liberális javaslatoknak előterjesztéséhez annak idején hozzá járult, a klerikális ellenzék annak dacára annál hevesebben folytatta izgatását.

Most azonban sarvai, melyekkel oly dühösen üzte ökleléseit, tövig le vannak törve, miután Wekerle Sándor, az új miniszteriumnak elnöke, a törvényhozásnak mindkét házában a legilletékesebb és legmagasabb felhatalmazás alapján kijelentette, hogy Ő császári és apostoli királyi

Felsége az egyházpolitikai javaslatok politikai szükségességére nézve kormányával egyetért és azoknak törvényerőre emelkedését politikai viszonyaink közt saját részéről is határozottan szükségesnek tartja. Ezzel a kijelentéssel szemben, mely felséges királyunk eléggé nem magasztalható legalkotmányosabb érületének és bölcsességének egyik legszebb bizonyítéka, véglegesen el kell nemulnia az ultramontán agitációnak.

A királyi elhatározás sulya máris éreztette hatását a főrendiházban, midőn Zichy Nándor gróf, az ultramontán ellenzék vezére, kénytelen volt azt tudomásul venni. Egyelőre azonban a fekete generális ezt nem csekély ravaszkodással tette, amennyiben most közmeglepetésre oda nyilatkozott, hogy a korona kijelentését természetesnek találja, mert hisz a felség nem fogad el olyan kormányt, amelynek programjával egyet nem ért. — Ennél fogva e kijelentést, mint magától értetődőt, Zichy Nándor gróf, úgy szólván, fölöslegesnek találta és szörnyen politikai módon kifejezést adott abbéli állítólagnak meggyőződésének, mely szerint föl sem teszi, hogy a miniszterelnök kijelentésében több foglaltatnék, mint ami alkotmányosan meg sem engedhető, hogy a miniszterelnök Ő felsége nevének szokatlan fölemlítésével a főrendek szabad elhatározására és lelkiismeretére a lojalitásnak színe alatt pressziót kívánna gyakorolni.

Wekerle Sándor persze a fölé megszokott férfias nyíltsággal és önértékeléssel utasította vissza ezt az insinuéciót, mely a legszemérmertlenebb hipokritaság-

gal úgy tünteti föl a dolgot, mintha a kormány volna az, aki merényletet intéz a souverain törvényhozó jog ellen, s nem a király nevével üzött klerikális agitáció szolgáltatott volna elkerülhetetlen okot a kormány enuncziációjára.

De ha ravaszodik is a klerikális ellenzék, ez már csak utolsó vonaglása, melyet reflex érzések idéznek elő. Nem lehetjük, hogy a képviselőház újabb manifestációjának és a koronának minden kétségen felül álló közvetett kijelentésének ne legyen olyan hatása, hogy a főrendiház újabb megfontolás után el ne ismerje a liberális reformok politikai szükségességét. De még ha bekövetkeznék is ez a „non putarem“, még akkor is — bárha késéssel — biztosnak tartjuk a reformok sikerét.

BELFÖLD.

A polgári házasság sorsa.

Tegnapi kimerítő táviratunkhoz adjuk még a „Pesti Hirlap“ alábbi értesülését.

A főrendiház legközelebbi ülését pénteken, junius 15-én, d. e. 11 órakor tartja, a mely alkalommal Zichy Tivadar gr. verifikációja és a főrendiház tagjai jegyzékének folytatólagos kiigazítása lesz soron. Ez alkalommal fog intézkedés tétetni a képviselőháznak a kötelező polgári házasság tárgyában küldött renuncziuma tekintetében is. A renunczium — mint értesülünk — ismét a főrendiház hármass egyesült bizottsága elé fog kerülni s onnan a plenum elé. A teljes ülés valószínűleg szerdán, jun. 20-án lesz.

A főrendiház ellenzéke Zichy Ferencz gr. tevékenysége mellett erősen szervezkedik;

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A modell.

Az öreg, hatvankét éves Zománczy, a hírneves festő, az előkelő emberek sajátos fenházó szerénykedésével válaszolt az erős, szélesvállú fiatal ember halálkodására.

Ne nekem köszönje, hanem a feleségemnek. Ő terelte a miniszter figyelmét is önmára. En . . . én csupán igazat adtam neki, a mikor az ön vázlatait nézdelve, önről úgy nyilatkozott, mint valódi nagy tehetségről. Tudja, az asszonyok nagyon szeretik a szuperlatívuszokat. . . Na, az igaz, ön igazolta is a hozzája fűzött reményeket.

A festő nem is késett s hálás tekintetével most oda fordult a fiatal asszony felé, a ki ott ült a tarka szőnyeggel letakart ottománban.

Szép szőke asszony volt. Leheletszerű finom arcvonásokkal. Arcza, a hogy a halálkodó fiatal festő őszinte hévvel megragadta odanyújtott kezét, hogy azt megcsókolja, kissé el is pirult.

Az öreg festő azután visszatért korábbi munkájához, t. i. egy tükröt tartva maga elé, abból nézdelte a háta mögött levő tájkép távlati hatását. Aztán látva, hogy a festő és felesége élénken beszélgetnek, vette bizarr alakú felöltőjét és nagy Rubens kalapját.

— A szürkület ép kedvem szerint való.

Megakarok figyelni valamit a Gellért szikláján, elmegyek a Dunaparra. Ön ugyis most Budapesten marad: a klubban naponta, vagy ha ideje engedi, nálunk is találkozhatunk. Tekintse magát egyszersmindenkorra meghívottnak.

Az asszony és testő egyedül maradtak.

— Nagyságos asszonyom, tehát ön, az egykori földesúr leánya, emlékezik reám. A szegény paraszt fiura?

— Emlékszem-e? . . . Hisz ön volt a mi falunk, később a mi megyénk nevezetessége. Mondhatom, gondoltam önmára, még pedig nagyon sokszor.

— Tehát ön volt az én rejtélyes génuszom, aki láthatatlanul is vezérem, védangyalom volt.

— No no, ön túl megyen érdemeim méltatásában. . . De mondja mit dolgozik most? Bizonyára vannak tervei? Ugy-e, valamivel nagyobb kompozíció? Ilyenek tüzelik rendszeren a fiatal művészek akaraterejét. . . Boldog emberek! Akiknek, előjoga merész álmokkal szőni át a mindennapi élet szürkességét! Mondja, mit fog festeni közelebb.

— Megmondhatom. A „sirba tételt“.

— Megálljon! Ha jól emlékezem. . . a műcsarnokban az a színvázlat. . . Jobb oldalt a Golgotha göröngyös, szirtes oldala, holdfényben, baloldalon egy sirbolt nyílása várja az üdvözítő testét; a sirbolt előtt az égtel nézve, szenvedéstől dicsőült arczczal áll a szep-

lőtlen anya, négy alak, vigyázva, óvatosan viszi a holttestet a sirbolt felé.

— Ugy van! Ez az. . . a színvázlat.

— Pompás! . . . Remek! Nekem is fel-tűnt. A komor színek fenséges harmoniája úgy hatott reám, mint Beethoven egyik Marcia funebre-jének akkordjai. . .

— Ön valóban kegyes, asszonyom. . . Eltalálta. — Valóban ezek az akkordok rezegtek, zúgtak az eszme fogamzásakor lelkem mélyén. Temettem én is ezen a napon reményeket, üdvözítő vágyakat; merész álmokat csipelnek ottan sirjok felé.

— Csak fesse meg, alkossa meg azt a képet, úgy mint ön képes, önmára nézve alig lesznek elérhetetlen álmok többé. Mondja csak, ki számára fogja festeni?

— Egy püspöki templom számára. Egyéb-iránt az egész jövő zenéje. Előbb el kell adogatnom egy rakás apró képet, hogy megfelelő műtermet rendezhessek be.

— S ha nem tekintí indiskréciónak. . . a tiszteletdíj?

— Ötvenezer frank. . .

— Nem sok, nincs megfizetve.

— Tudom, de mit tegyek? Az ember nem festhet folyton mithológiát, fűdő nőket.

— Mondja, mikor tájt jött ez az ötlete? Mikor kezdett hozzá?

— Két év előtt novemberben.

— Ah, november elején volt az esküvőm. Igaz! . . . majd el is feledtem; ön csodálkoz-

azokat, a kik előbb a kormány javaslata ellen szavaztak, sorra megkérdezték és megkérték. Ha hinni lehet a hírek, a korábban nem-mel szavazók közül csak négyen jelentették ki, hogy nem tartanak többé az ellenzékkel. Azok száma, a kik egyáltalán nem jelentettek ki semmit, természetesen jóval több.

Ami az eljárást magát illeti, a főrendiház ellenzéke már a hármass bizottság tárgyalásánál behozza egy kompromisszumra vonatkozó javaslatát, mely azonban jóval több lesz, mint pusztán a felekezeti-nékiesség kiküszöbölése és az ugynevezett császár-paragrafus. Az ellenzék a kormánynak ezzel szemben tanúsítandó magatartásától teszi függővé további eljárását. Erre vezethetők egyébként vissza a „kompromisszumra“ vonatkozó híresztelések. A való az, hogy a főrendi ellenzék maga sem reményli, hogy a kormány a bizottságban följánlandó békepontokból bár egyet is elfogadjon.

A szabadelvű pártból.

Az országgyűlési szabadelvű párt pénteken, f. hó 15-én este 7 órakor értekezletet tart, melynek tárgya: a nem állami szolgálatban álló igazgatók, tanárok és tanítók nyugdíjviszonyainak rendezéséről — és az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatok.

Kormány és főrendiház.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, június 14.

(L. L.) A főrendiház keddi rövid, de jelentőséges ülése, melyen az újonnan kinevezett kormány a kiváltságos főrendeknek magát bemutatta, sok tekintetnél fogva behatóbb méltatást érdemel.

A főrendiház sajtóságos összetételénél fogva igen vegyes érzelmekkel fogadta az új kormányt. A viszonyok természetében, az ok különös voltában feküdt, amely ok miatt az első Wekerle-kabinet kénytelen volt visszahátrálni, valamint az esemény szokatlanságában, amely a második Wekerle-miniszteriumot a kormányzás átvételére felbátorította, hogy a miniszterelnök, midőn a képviselőházban tett nyilatkozatával azonos, programszerű nyilatkozatát a főrendek előtt megtette, élesebben és nyomatékosabban hangsúlyozta a királyi felhatalmazást, melynek értelmében a korona határozottan és minden kétértelműséget kizáró módon tudtul adja, hogy nemcsak egyetért Wekerle változatlan programjával, hanem a képviselőház által kétszer óriási többséggel

megszavazott házassági törvényjavaslatnak hamarabb törvénynyé váltát elkerülhetlen politikai szükségnek tartja.

A főrendiház egyházpolitikai ellenzékének világi vezére megütközött a királyi akaratnak ezen az éles hangsúlyozásán, de nagyon rosszul járt zsémbeskedésével. Wekerle, nyilván erre is felhatalmazva a korona által kerekén tudatta az okot, amely őt az illető mondat erősebb markirozására indította: az a titokzatos üzem, amely által bizonyos oldalról a főrendekben azt a meggyőződést iparkodtak felkelteni, hogy a korona tulajdonképpen való benső óhajátának az felel meg, ha megbuktatná a kötelező polgári házasságot.

Ez talált. Fennen felindulva vágott vissza Zichy Nándor gróf: tudtával tények nem jutottak hivatalos tudomásra, tehát legfeljebb magánbeszélgetésekről és magánlevelekről lehet szó, melyek a nyilvánosságra és különösen a parlamentre nem tartoznak. — Csakhogy ő exczellenciája itt gonosz tévedésben leledzik. Ha pl. valaki magánbeszélgetésben vagy magán levélben felszólítaná valamelyik ismerősét, hogy vegyen részt a büntető törvénybe ütköző vállalkozásban és a címzett ezt a különös meghívást közli a bíróval: erről is úgy vélekedik a gróf ur, hogy ehhez a tisztán „magán“ ügyhöz semmi köze sincs a nyilvános bíróságnak?

A politikában sincs másképp, mint az életben: ami autentikus módon ismeretes lesz és megállapítottatik, azt a vezető államférfiaknak figyelembe venniük, illetve kontrakarizniuk, szükség esetén megtorolniuk is kell.

Zichy gróf holmi pressziót is felpanaszolt, melyet — úgy látszik, — a szóban levő királyi felhatalmazás és annak éles hangsúlyozása által a főrendek loyaltására akarnának gyakorolni. Ő exczellenciája itt megint akarva, vagy ha tetszik akaratlanul téved: a csengő királyi szavak igenis hivatta voltak, hogy ama főrendek loyális érzelmére, a kiket a többször említett „magán“ üzemek félrevezettek, jótékony impressziót gyakoroljanak; de presszióra senki sem gondolt és gondol ama magas helyen, a hol a nemzet sorsát vezetik.

Mily ellentét a reform ellenségeinek zolota vezére és az agg Szilávy, a főrendiház elnöke közt! Az előbbi a hatvanas években oly excesszivus liberal-radikális volt, hogy őt a mostani kebelbarátja és legszorosabb elvtársa, Pálffy Móricz, egy a „Hon“-ban közölt cikkelye miatt egy esztendőre becsukta-

ta, grófi címéből és kamarási méltóságából kivetkőztette. Ma a másik szélsőségben van: ma épp oly excesszivus és dühtől vak reakciónárius, mint amily radikális volt akkor. Szilávy pedig, ez a tiszteletre méltó alakja közéletünknek, már 1848-ban csendben, de határozottan és ingadozás nélkül teljesítette honfiai köteleességét; méltóságteljesen viselte a kemény büntetést, melylyel azért a reakció sújtotta és azóta volt miniszter, miniszterelnök és közös miniszter, a főrendiház elnöke: mindig szabadelvű, mindig mérsékelt és okos: disze a magyar közéletnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, június 14.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Perczel Dezső.

Jegyzők: Perczel, Schöber Ernő és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Eötvös Loránd, Josipovich Imre és Fejérváry Géza br. miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Hentaller Lajos egészsége helyreállítására hat heti szabadságot kért.

Megadták.

Görgey Béla előadó beterjeszti az orosz kereskedelmi szerződésre vonatkozó bizottsági jelentést.

Annak idején napirendre tűzik.

A függő államadósságok egy részének beváltása.

Pulszky Agost előadó rövid beszédben ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra, mint természetes és szükségképeni következményét a valutaszabályozásnak. A valutareform programját a kormány eddig a legutolsó pontig betartotta, a maris 23 millió korona értékű arannyal több van beszerezve, mint a menynyt a törvény Magyarország részére előir. — Miután azonban az aranyakat még forgalomba nem lehet bocsátani, szükséges, hogy a függő államadósság részletekben váltassék be. Ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra. (Helyeslés jobbról.)

Neumann Armin nem tartja helyesnek a pár év előtt megalkotott és akkor helyesnek tartott törvényeket retrospektív kritika alá venni, tény azonban az, hogy az aranytermelés még Afrikában is nagyban emelkedett. — Nem aranybeszerzésre kell tehát törekedni, mert az van elég, hanem pénzbeszerzésre. —

— Láttam. A gyöngyvirág áruló leány nagyon hasonlít reám . . .

— Lásza asszonyom, én ezt a képet csak azért az emlékekért festettem a múlt tavaszon.

— No és a modell? . . . Mi lett a modellel? . . .

A festő zavarba jött. Látszott rajta, hogy meglepte a kérdés.

— Nos, feleljen őszintén, valija meg . . . ki volt, ki volt? . . .

— Egy bájos fiatal leány, valóban hasonlított önmre.

— Tetszett önnek?

— Nem tagadom.

— Ugy elcsábította? Kiáltotta izgatottan a nő. Eltaláltam? . . . Vagy legalább megkísérlette? Ne tagadja. Hisz férfi ön is, hus és vér. Ez így következtetés . . . Mondja kérem? Sürgette az asszony türelmetlenül és jobbajával megtapadt a festő vállán.

— De nagyságos asszonyom, miért akarja tudni?

— Hogy megbocsássak önnek! — Felelt hűvvel, szenvedélylyel suttozva az asszony és szemei bűvös fényben égtek.

A festő hidegen szemébe nézve válaszolt:

— Nőül vettem.

SZINÉRI GYÖRGY.

ni fog rajtam, hogy így mentem férjhez. Több mint harmincz év van közöttünk. Rokonaim azt mondták: hőbortos ötlet.

Hallotta tán ön is, hogy beteg lettem; az orvosok azt mondták, egész életemen át nyomorék leszek a féllábamra és hogy soha se leszek valódi asszonya. En ez idő tájban ismét kedvet kaptam, hogy festegessek. Ez volt a vigasztalásom, Zománczy volt a mesterem. Hiszen tudja, otthon is mennyi festéket elposzkoltam, mikor önt akartam utól érni! Tanulás közben ismertem meg azt a rejtelmes, csillogó, kietlenül is vonzó világot, amit művészetnek mondanak. Megújultak gyermekleánykori álmaim, vagy csak tán a betegség-től elgyötört idegek kinja tűzött, hajtott valami elérhetetlen után, elég az hozzá, lemondtam. Majd kerestem Zománczy barátságát, ő megértett és én neje lettem. Most . . . most . . . meggyógyultam.

Egy pillanatnyi hallgatás után, közönyt erőszakolva vonásaira folytatá:

— Ha nem is teljesen, mégis annyira, hogy alig észrevehető, hogy biczegek.

Ezzel belekapaszkodva a festő erős karjába, végik biczegett vele a műtermen, még pedig meglehetősen gyorsan. E közben tovább beszélt.

— Nem is képzelem ön, mily rettenetes csapás az a festői érzék, az a tekintet, mely

semmit se lát úgy, ahogy van, de ahogy lenni kellene, amely a szürke egyhangúságba belevarázsolja az ismeretlen tropusok színpompáját. Látja az időt, mely elsubant fölöttem, mintha el se múlt volna. En akkor is így láttam önt, ilyen erősnek, ily istentől kiválasztottnak, mint amilyen most. Csakhogy nem volt alkalmam megmondani önnek, legkevésbé volt pedig alkalmam atyám elé állani ilyenekkel. Persze, ön azt mondhatja erre: igen, asszonyom, önnek alkalom kellett; az ellenben, melyet két képem, a Mayflower és a Golgotha sikerét képezték? Nem!

— Én hittem, én tudtam ezt, de a hétköznapi lelkek, akik anyám elhalta után környeztek, ezek nélkül az alkalmak nélkül legyőzhetlenek lettek volna. Pedig én csak művésznak akartam a neje lenni. Nap akartam lenni, még pedig oly világ központja, amelyekben csak kevés kiváltságosak lélegezhetnek; amelynek fénye, árnya szebb, költőibb, mint ezé a másiké. Azt hittem, ebben a naprendszerben még egyszer találkozhatom valakivel, aki bennem mindezeket a csodás vágyakat, érzelmeket, a rajongást a művészet iránt felköltötte — önnel! Mondja . . . és ön minderről megelégedezett, nincs mire emlékeznie?

— Asszonyom, látta ön Mayflowert, azt a képet, amelylyel a nagy díjat nyertem? — kérde a festő elkomorult arczczal.

Még a pénzbeszerzés nehézségeivel is inkább Ausztria küzd, mint Magyarország. A bank-egyezmény újabb megkötésénél szükségesnek tartja, hogy a pénzügyminiszter a magyar szempontokat lehetőleg érvényesítse. (Helyeslés.) A bankprivilegium meghosszabbítására vonatkozó propositiókat általánosan elítélik s e propositió csak annak lehet szimptomája, hogy milyen eszmék hatottak át a bankot a multban és minők hatják át most. Az új valutarendezési viszonyokkal szemben a bank nem ismert nagyobb kötelességet, minthogy a részvényeseknek minél nagyobb osztalékot juttasson, de a valuta előmunkálataiban semmi része nem volt. A speciális magyar viszonyokat mérlegelve, kijelenti, hogy az önálló magyar banknak nem barátja. Az osztrák rájáratban csak hogy a magyar hitelt megrontsák, némely urak minduntalan a krachot emlegetik.

Molnár Józsiás: Mely-be-is-fog-követ-kez-ni! (Derűtlenség.)

Neumann Armin nem fél attól, s a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Horánszky Nándor az arany pénz behozatalának barátja volt mindig, az ma is és marad a jövőben. Ennek konstataciója után szól általában a valutareformról s ennek egyik legnagyobb bajáról, a disagioról. A disagiót sok mindennek tulajdonították, de soha sem hatoltak le oda, ahol annak tulajdonképpen forrása van. A disagio oka magában a valutareformban van, amely nem volt kellőképpen átgondolva s amelyről most azt kell tapasztalnunk, hogy azt a kormány nem gondolta át kellő előrelátással. Már magánál az aranybeszerzésnél megfontolatlanul jártak el, mert egyszerre rohanták meg a piacot három oldalról is: mi, Ausztria és a bank és ezáltal kompromittálták a törvényesen megállapított relációt. (Helyeslés balfelől.) Ha megfelelő arany mennyiséget szereztek volna be a reláció megállapítása előtt, akkor nem kompromittálták volna a relációt és nem hozták volna erre a reformra a disagio veszedelmét. Természetesen, ha ez áll, akkor mind csak kombináció volt a disagio keletkezésére az értékpapírok visszaönlése, mely a vagyon mérleget megbillentette. (Helyeslés balfelől.) Es így tovább lépésről lépésre arról győződünk meg, hogy a pénzügyminiszter rózsás kilátásai, melyeket e reform megkezdése alkalmával hangsúlyozott, nem voltak alaposak. (Helyeslés balfelől.)

Mind ezek után határozati javaslatot ad be, mely szerint a javaslat tárgyalása elhalasztandó addig, amíg a bankszabadság ügye rendeztetik. (Helyeslés balfelől.)

Öt perc szünet volt.

Lánczy Leo, ha felelni akarna Horánszky beszédére, neki is ki kellene terjeszkednie az egész valuta szabályozásra, ami magától értetődőleg nem lehet a mai tanácskozás feladata. A jelen körülmények között a dolog érdeme szerint foglalkoznunk kell az ezüst curransra, az osztrák sóbánya jegyekre és a bankra vonatkozó kérdésekkel. (Helyeslés.) A valutareform folytán beállott ezüst devalváció egészen természetes következmény és most már annál szorgalmasabban kell buzgalkodnunk azon, hogy az aranyérték behozassék. Ennek a feladatnak megkönnyítésére szolgál csak, hogy arany annyi áll rendelkezésünkre, amennyi erre csak szükséges és hogy azt az arany mennyiséget olyan ügyesen és hamar szereztük be, amint arra példát a valutaszabályozás történetében, nem találunk többet. (Helyeslés jobb felől.) Ha aztán a sóbányaadósság és egyben a bankadósság is konvertálatni fog aranyra, abban az esetben csak biztosabbak a kilátásaink a nagy horderejű reform keresztülvitelére. (Helyeslés jobb felől.) A javaslatot elfogadja. (Elénk helyeslés jobb felől.)

Ülés végén Ugron Gábor kérte a Házat, hogy beszédét holnapra halassza, amit megengedtek.

A turista miniszter.

— Eötvös Loránd báró. —

Eötvös Loránd báróról, az új kultuszminiszterről országjárta tudva van, hogy kiváló paedagogus és törhetetlen liberális; azt azonban, hogy fáradhatatlan és szenvedélyes turista is, csak kevesen tudták idáig.

Mikor a júniusi napsugarak hevesebben kezdik átfűteni a főváros aszfaltját, Eötvös Loránd báró sietve menekül Tirol bércei közé. Kedvenc tartózkodási helye Pusterthal,

a hol rendes nyári vendége a „Hotel Monte-Cristallo“-nak. Életmódja, a melyet itt folytat, nagyon jellemző reá, az emberre nézve.

A professor báró — mint említők — rendkívül szenvedélyes turista, a nélkül azonban, hogy a turista erények mellett, a turista hiba — a nagyokat mondás is megvolna benne.

Sokszor megesik, hogy a hajnali három óra már a sziklák között találja. Nincs meredek út, vagy keskeny ösvény, mely visszariasztaná. Megmászja a legmagasabb oszucsot, megjárja a legfárasztóbb utat is. Hegyszakadékok és feneketlen mélységek fölött szédülés nélkül halad át a keskeny sziklapárkányokon.

Délre rendszeren visszatér. Eszrevétlenül a mellékbejáraton siet fel a lakásba, a hol ruhát vált és mikor a Table d'hôte-nál megjelenik, úgy viseli magát, mint a ki aznap el se hagyta szobáját.

Szóvalanul, tettetőt bámulattal hallgatja a kirándulók élményeinek elbeszélését, olykor megkockáztat egy-egy naiv kérdést s magában csendes elmulat rajta, a mint egyik-másik fiatal turista alaposan és hosszasan magyarázni kezd a szerinte laikus, otthonülő professzornak.

Rendkívül szereti a gyermekeket. Számtalanszor lehet látni, a mint a mezőn rendezi játékaikat és maga is pompásan elmulat velük. Sárkányt ereszt, lapdázik sőt lovazik is a kacagó apróságokkal, a kik, a mikor megpillantják, már hangos ujjongással üdvözlők a kedélyes játszótársat.

Testi erejéről is sokat beszélnek. Nem valami robusztos alak ugyan, de az izmai, mintha aczélból volnának. Soha sem fárad el, sohasem merül ki.

Ha kellemetlen az időjárás, egész nap szobájában marad és dolgozik. Matematikát és fizikát tanulmányoz, ez a mulatsága.

Este azután órák számára elhallgatja a szép tiroli nótákat csendben, szóvalanul, ki tudja, talán a távoli délibábos rónákra repül el ilyenkor képzelete, a hol ilyenkor arató legények és leányok nótája cseng édes bus melodianban, legszebb nyelvén kerek a világnak — magyarul.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 757.8 milliméter, délután 2 órakor 756.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $6^{\circ} + 13.5$, délután 2 órakor $6^{\circ} + 21.1$. Sétéliránya és ereje: reggel 7 órakor K. 1. délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A fogorvosnál.

Egy ur megy fel a lépcsőn, egyik tenyerét arczához szorítva. Csenget, kinyitják az ajtót. Belép a szalonba.

Lassanként észreveszi, hogy fogfájása csillapulni kezd. Ujjával a szájába nyúl, megapogatja a beteg fogat. Aztán meglegedetten mosolyog, veszi a kalapját és botját s menni akar. Éppen abban a perczben nyílik a másik ajtó s a fogorvos jó élébe.

A fogorvos: Jó napot kívánok, tessék besétálni.

A fogfájós ur (eisápadva) Ez mégis furcsa. . . Köszönöm, nincs semmi bajom, nincs semmi baja a fogaimnak. . .

— Azt majd én fogom megmondani tessék csak helyet foglalni.

— Köszönöm.

— Es most nyissa ki jól a száját, kérem. . . egészen! (A fogait nézegeti.) Oh! . . . oh! . . . ez a fog már egészen oda van . . . ezt ki kell húzni.

— Gondolja? (Főlegyen esedik.)

— Határozottan . . . ha ott hagyjuk, a többi is elromlik . . . Támaszsa csak hátra a fejét, mindjárt megleszünk, ha úgy tetszik.

— Istenem, ez borzasztó!

— Dehogy borzasztó . . . az semmi . . . Multkor valakinek egy ültő helyiben huszonhét fogát huztam ki.

— No az már nem lehetett épeszü ember.

— Dehogy nem, csak a foga fájt.

— Nos hát nem bánom . . . próbáljuk meg. . .

Nagy csend.

— Ne féljen semmit . . .

— Jaj! . . .

— Itt van . . . (Átnyújtja a kihuzott fogat) vallja be, hogy nem fájt?

— Hihetetlen!

— Lásza ez a gyakorlat.

— Mivel tartozom kérem?
— Egy forinttal.
— Egy forinttal! . . . Csak egy forint?
— Igen.
— Hiszen ez igazán ingyen foghuzás!
— (Nevetve.) Az a fő, hogy meg van elégedve.

— Hanem fogorvos ur, magának pompás fogai vannak.

— Es jók mindenek fölött . . .

— S ha szabad kérdezni, hány éves ön orvos ur?

— Hatvan.

— Hatvan év . . . és ilyen fogak. Istenemre, adnék ötszáz forintot, ha ilyen fogaim volnának.

— Az a legkevesebb . . . (Kinyitja a száját s mutató és hüvelykujjával kiveszi a fogorát) Tessék . . .

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 15. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Széles. — Eső.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. július hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Julius hóra 1 frt	Julius hóra . . . 1 frt 20 kr
Julius 1-től szeptember 30-ig 3 frt	Julius 1-től szeptember 30-ig 3 frt 60 kr
Julius 1-től december 31-ig 6 frt	Julius 1-től december 31-ig 7 frt 20 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny” minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szünetelésében fönnakadás történjen.

Nyáron az egész fűrdő-ido alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az „Aradi Közlöny”-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. A kiadóhivatal nyolcz napig bárkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszámokat.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

HIREK.

Június 15. Péntek. Róm. kath. naptár: Vida. — Protestáns naptár: Vida. — Görög-keleti naptár (június 3.): Paula. — A nap két 8 óra 52 perczkor, nyugszik 7 óra 37 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Június 16. Kereskedő ifjak zártkörű tánczvigalma a Kossuth-szobor javára, a városliget nagytermében.

Június 17. A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság júniálisa a Csálában.

Június 23. Az arad-buzsáki ifjuság tánczvigalma a buzsáki Sonntag-kertben.

— Személyi hír. Fábrián László főispán családjával néhány napi tartózkodásra Kuvimba utazott.

— A hivatalos lapból. A király Du s ó c z k y Károly ministeri segéd-titkár az igazságügy-ministeriumhoz titkárnak nevezte ki.

— Gaál Jenő dr. miniszteri tanácsost, a m.p. é c s k a i kerület volt országgyűlési képviselőjét, Ö Felsége tanárrá nevezte ki a József-műegyetemhez. Az erre vonatkozó legmagasabb kézirat, mely a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg, így hangzik: Vállalás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Gaál Jenő, a kereskede

leműgyi magyar miniszterium miniszteri tanácsosát, műegyetemi magán- és helyettes tanárt, miniszteri tanácsosi címének és jellegének meghagyása mellett, a József-műegyetemhez a nemzetgazdaságtan nyilvános rendes tanárává a törvényszerű illetményekkel kinevezem. Kelt Budapesten, 1894. évi június hó 7-én. Ferencz József s. k. Gróf Csáky s. k.

— Aradmegye képviselőválasztói. Aradmegye központi választmánya már megkezdette a megye választóinak kerületenkinti összeírását. Ha az országgyűlési képviselőválasztók jövő évre érvényes ezen névjegyzéke elkészül, 15 napi közszemlére fog kitétetni Aradmegye alispáni hivatalában.

— A vízvezetési és csatornázási szerződések. Mayer J. F. liverpooli bankár az aradi vízvezeték vállalkozója és Hughes John. a Hughes and Lancaster cég képviselő beltagja tegnap kezdték meg Aradon a szerződések tanulmányait Mándl Vilmos dr. és Schusztar Henrik dr. tolmácsolása mellett. A szerződéseket ma fogják aláírni.

— Érettségi vizsgálatok a reál iskolánál. Az aradi m. kir. állami főreál iskolánál tegnap délután fejezték be az érettségi vizsgálatokat. Jelesen érettnak nyilvánították Tábákovics György; jól érettnak 1; három egyszerűen érettnak. Kettőn a szeptemberben tartandó érettségi pótvizsgálathoz utasítottak.

— Az adókvető bizottság folyó évi június hó 16-án délelőtt a szatóc, szeméthordó, szeszgyáros, szikvizgyáros, szobasasszony, szülésznő, magántanító, temetést rendező-intézet tulajdonos, terménykereskedő, ügynök, ügyvéd, üvegkereskedő, vendéglős és zsibárosok III. oszt. kereseti adóját állapítja meg.

— Az arad-esanádi vasutak igazgatósága f. hó 17-én délelőtt 10 órakor Aradon ülést tart. Tárgy: 1. A nagyhalmágyi vasút építésének ügye. 2. Egyéb folyó ügyek.

— A közkerház költségvetése. Aradmegye közkerházi bizottsága Szathmáry Gyula alispán elnöksége alatt tegnap délután 4 órakor tartott ülésében kezdte meg a megyei közkerház jövő évi költségelőirányzatának címénkénti és rovatonkénti tárgyalását.

— Az oláhok országa. Élénken illusztrálja a félrevezetett oláh köznép egész gondolkodását az a kis eset, melyről a Budapesti Hírlapot a radi levelezője értesíti. Győrök hegyaljai faluban dolgozott egy aradi szobafestő mester a napi munka végeztével szoba állott egy oláh vinzellérel. Miután a termés reményeiről és a filoxera pusztításáról kicserélték véleményüket, szoba került a magas politika során a román nép sanyaru helyzete.

— Hej, másképp lesz az már ma-holnap! — szölt az öreg oláh örömtől ragyogó arcával. — A mi pártunkon van a császár; beleegyezett a kívánságunkba s már ezután külön országuk lesz a románoknak is, meg a németeknek — még a magyaroknak is. Csak a zsidóknak kell majd elmenni, mert ha nem megy, elzavarjuk. Hanem a császárt, azt meghagyjuk tovább is a mi császárunknak.

— Hát aztán nekem is el kell majd innen mennem? — kérdezte a festő — mert hát én is zsidó vagyok?

— Baj, baj, — motyogta az öreg vinczellér. — No de majd csak kicseréljük valahogy, hogy maga itt maradhasson!

— Megbűntetett kereskedők. Nyári Béla kihágási bíró nyolcz aradi kereskedőt büntetett meg a vasárnapi munkaszünet kijátszásáért. A törvényt úgy játszották ki, hogy vasárnap délután zárt üzletükből az udvaron át adták el árukat.

— Az utazók figyelmébe. Többször félreértés támadt a közönség és a vasuti közegek között, hogy mérsékelt áru jegyre szóló igazolvánnyal váltott jeggyel az utazás félbeszakítható-e és hányszor? A magyar államvasutak igazgatósága most tudatja ugy a közönséggel, mint a vasuti közegekkel, hogy mérsékelt áru jegyekkel ugy menet és jövetnél az utazás az igazolvány érvényességének tartamán belül egy s z e r félbeszakítható, de az igazolványt az illető állomás főnökével láttatni kell.

— A csanád-palotai plébánia. Kis János dr. szent-István-társulat igazgatójáról irtuk volt, hogy a csanád-palotai plébánosi állásra fog kineveztetni. Mint most értesülünk, Kiss dr. nem reflektál a plébániára s arra nem is pályázik. Legújabb értesülés szerint Szűcs János temesvári szemínáriumi tanárnak van legtöbb kilátása a kinevezésre, a mennyiben a püspök megígérte, hogy a legközelebb üresedésbe jövő csanádmegyei plébániát neki adja. Így a csanádpalotára neki van legtöbb reménye.

— Megszűntek az éjjeli cselédhálak. A házasszonyokat érdekelni fogja a hír, hogy tegnap lépett életbe az a városi szabályrendelet, a mely az éjjeli cselédhálak megtartását egyszerűen s mindenkorra betiltja.

— Iszapfogók a Maroson. Aradmegye alispánja Szemlak község kérelmére a szemlaki határban a Maros jobb partján 9 darab, egymástól 30—30 méter távolságra eső, karókkal leeresztett rózsae és földanyagból készített iszapfogó építését engedélyezte.

— Stefánia özvegy trónörökösné Franzensbadban. Stefánia özvegy trónörökösné vasárnap reggel érkezett Franzensbadba, a hol négy hétig szándékozik maradni. Az özvegy trónörökösné az „Isis“ pavillonban lakik, s a kura alatt senkit sem fogad. A hó végére Mária Jozefa főherceggasszonyt is a fürdőbe várják.

— Tavasz szerelme. Megható szerelmi dráma történt egy Váczai szomszédos puszán, mely Sz. földbirtokos házában játszódott le. Néhány héttel ezelőtt a pusztára érkezett a földbirtokos második feleségének tizennyolcz éves Gyula fia, akit eddig anyja nővére neveltetett s így csak most ismerkedett meg szép mostohatestvérevel, a vele egykorú Rozsikával. A serdülő fiu minden idejét a szép leánnyal töltötte, de sem szülei, sem a leány nem sejtették, hogy vonzódása nem egészen testvéri. Csak akkor kezdetek aggodni, amikor a fiu folytonosan vádaskodott K. erdész ellen, aki a leánynak udvarolt. Nem vették azonban komolyan a korai szerelmet és kitűzték az eljegyzés napját. Sok vendég gyűlt össze a pusztán, a fiatalok vidáman táncoltak az udvaron. A fiu egy fához dőlve egyedül busult, amikor a menyasszony őt is felszólította egy táncra.

— Nem bánom — mondotta a szerelmes szomorúan — ugyanis az utolsó lesz.

Nyolczszor-útszer szilaj kedvvel keringőzött a leánnyal, úgy hogy a mikor abbahagyta a táncot, az egész társaság megtapsolta. Azt azonban már nem vették észre, hogy később eltűnt a házból. A társaság szétszórult, legutoljára távozott a völgegy lóháton. Alig haladt egy kilométernyire, amikor valaki lova kantárját megkapta. A busuló fiu volt, aki revolverrel kezében szólította fel, hogy mondjon le a javára menyasszonyáról. A völgegy hiába beszélt neki szelíden, haragosan, hiába hívta haza, végre is egyedül lovagolt vissza, hogy a szülőket értesítse kellemetlen kalandjáról. A szülők az erdészszel azonnal a fiu keresésére indultak, de csak másnap találták meg egy bozotos sűrűségben. Halántékát golyó furta át, mellette hevert a revolvere. A szerencsétlen fiu szomorú végeről az egész vidék őszinte részvéttel értesült.

— Tolstoj és Maupassant. Tolstoj Leo a modern francia írók közül a szerencsétlen végű Guy de Maupassant-nal rokonszenvezett legjobban. Személyesen ugyan sohasem ösmerte, de mindig szeretett volna vele találkozni. Mikor a kiváló francia elbeszélő betegségről aggasztóbb híreket hallott, Tolstoj elhatározta, hogy meglátogatja, de utazása abbamaradt, mert maga is megbetegedett. Rövid idővel Maupassant halála után a francia

író összes műveit oroszra is lefordították s Tolstoj asszal róttá le kegyeletét kedvenc íróvára iránt, hogy terjedelmes és megleghangu bevezetést irt művei elé.

— Egy orvos tragédiája. Dr. Belák egyike volt Kecskemét legkeresettebb és legkedveltebb orvosainak. Előkelő, diskrét modora, humánus bánásmódja és széles műveltsége révén a legelőkelőbb házakat szerezte meg. Alig két éve, hogy elvette a város legszébb leányát és valóban irigylésre méltó boldogok voltak. Házasságuk első évében egy kis fiuk született, a mi csak növelte boldogságukat. A zavartalan boldogságot azonban nem sokáig élvezték. A szép, fiatal asszony ez év elején hirtelen beteg lett és a férj nem tudta őt megmenteni. Alig két heti betegség után meghalt. A megrendítő csapás egészen összetörte az eddig vig kedélyű orvost és napról-napra komorabbá, bánatosabbá lett. Fájdalmát csak növelte, ha arra gondolt, hogy nyolcz hónapos fiacskája, a kit a rajongásig szeretett, anyátlan árva. A végtelen fájdalmat, a mi szívében összegyűlt, nem tudta elviselni és mérget vett be, hogy pedig a kis árva ne kerülhessen idegen kézre, azt is elvitte arra a szomorú utra, a honnan nincs többé visszatérés. E hónap 7-én követte el végzetes tettet. A nyomorult kis lélek rövid szenvedés után néhány óra alatt meghalt; de az apát két napon keresztül gyötörte meg a kettős adag opium és csak 9-én szenvedett ki rettenetes kínok között. Temetésük e hónap 11-én volt és megjelent azon az egész város, hogy legalább így rója le kegyeletét a sokat szenvedett férj és apa iránt. Az alig 32 éves fiatal orvos fiacskájával együtt ott nyugszik elhunyt hitvese mellett, a hová olyan nagyon vágyódott.

— Sztrájkoló csatornatisztítók. A bécsi csatornatisztító munkások sztrájkja veszedelmesebb mérveket ölt. A dologtalan munkások tegnap felszólították társaikat, a kik még nem állottak ki a munkából, hogy mozgalmukhoz csatlakozzanak s a vonakodókat több helyen tetteleg bántalmazták. A rendőrség tizenhárom zavargót letartóztatott.

— A jezsuita ballépése. Igen mulatságos hírt táviratoznak Frankfurtból: Annak idején nagy feltűnést keltett, hogy Hoensbroech jezsuita a szerzetes rendből kilépett. Találgatták, kommentálgatták, mi lehet az oka a páter elhatarozásának, de azt senki sem sejtette, hogy asszony lappang a jezsuita mögött. A mi sokaknak annyi fejtörést okozott, azt a sachsenhauseni katolikus néplap igen pikáns módon leplezi le. A jezsuita azért rugta le a csuhát, mert hát házasodik. Pár nap előtt volt az eljegyzése. A jezsuita menyasszonya zsidó lány, Frankfurt környékéről. A hozomány csekély tíz millió márka, Ugyan ki hozta össze a szent atyát ezzel a jó pártival?

— Az átmeneti tót magyar nyelv. Érdekes, miként beszélnek a szarvasi tótok anyanyelvükön. — Ugyanis a gyulai rendőrkapitányi állásra szóló pályázatot így hirdetik ki tót nyelven a városházán:

„Gdobi sze na Gyulánszki rendőrkapitányi állás chezev pályázóvaty dó jun. 1. hó kérvénynek oddá főispánszkim hivatala. Magyarul ez a következő: „Aki a gyulai rendőrkapitányi állásra akarja pályázni, kérvényét jan. 1-ig adja át a főispáni hivatalhoz.

Ez a magyar szavakból táplálkozó tót nyelv eredményezi aztán, hogy a hívek az irodalmi tótsággal beszélő ékeesszavu Achim esperest nem értik meg, a mi a gátjait törő magyarosodásnak élénk tanúsága.

— A kecskepásztor szerencsétlensége. Bruszturnon — mint levelezőnk jelenti — Paszk Imre 9 éves kecskepásztort az erdőben egy a szél által kidöntött fa agyongyötötte. — Páris Gábor nagyhalmágyi szolgabíró, miután a véletlen szerencsétlenség esetét kétségtelenül megállapította, a további vizsgálatot beszüntette.

— **Örült házaspár.** Miskolcra már régóta tartózkodik egy házaspár, a kőről városzerte tudják, hogy hol az egyiket, hol a másikat támadja meg az örütség s ilyen állapotban nem egyszer fognak fegyvert saját életük ellen. A férj asztalosmesterséggel keresi meg kenyerét s a mikor lucida intervallái vannak, a legbékésebb polgára a városnak. Ugyanig van a felesége is, a ki sokszor napokon át nagy buzgósággal dolgozik, a nélkül, hogy a legkisebb csendzavargást idézné elő. A mult hét nagyon kedvező volt a házastársakra, mert sem a férj, sem a feleség nem jelentkeztek örütségi rohamok. A békés házastársak vasárnap délután el is indultak sétálni a főutcán, de a mint a városháztérre karonfogva sétáltak, a nő hirtelen kiszakította magát férje karjából s örütségi rohamot kapott. A megremült férj és a városházáról előhívott rendőrök utána szaladtak ugyan, de nem érték utol. — A szerencsétlen nő ez alatt befordult a Bagaméri-utczába s betért rokonának, özv. Nagy Lajosnénak a házába, hol egy élesre fent kést rántva, nekirohant védtelen rokonának. Iszonyú haroz keletkezett a két nő között, az örült nő már a földre teperte özv. Nagy Lajosné s éppen a nyakát akarta elvágni, mikor a rendőrök megérkeztek. A dühöngő nőt ezután a kórházba szállították. Az eset annyira hatott a különben is beteg férj idegeire, hogy éjnek idején kiugrott ágyából, kirohant az utcára és folyton a felesége nevét kiáltotta, mire a rendőrök őt is a kórházba szállították.

— **Megörült honvédfőhadnagy.** Grác utczáin egy fiatal honvédfőhadnagy vonta magára a járó-kelők figyelmét, a ki heves kézmozdulatokkal, hangosan beszélve járt-kelt magában. Egyszerre revolvért rántott elő s több embert halállal fenyegetett. Kétségtelen, hogy a fiatal tiszt, a kiben a térparancsnokságnál Csontos, budapesti főhadnagyról ösmertek, hirtelen megörült. A szerencsétlen tisztet a katonai kórházban ápolják.

— **Milánótól Münchenig kerékpáron.** A milánói müncheni kerékpár-versenyt tegnap döntötték el. Milánó 0.004 kilométernyire esik Münchenből és a versenyfőtételek szerint az óriás utat egy folytában tették meg. Megnevezitette az utat még a Breitenberg-hegylánczon való átkelés. A versenyzőknek a 80 kilométer hossza, szakadatlanul emelkedő lejtőn kellett felhaladni, az északi meredek lejtőn pedig a sziklatörmelék teszi veszedelmessé az utat. A kerékpárgyárosok nagyban örültek, hogy saját gyártmányainak biztosítását a győzelmet, külön díjakat tűztek ki, tartalékepeket tartottak készen és pacesinálókat állítottak fel az uton. Összesen 49-en, köztük a kontinens legjobb biciklistái, jelentkeztek a versenyre. A startban 46-an vettek részt. Az indulás Milánóból hétfőn reggel történt. A versenyzőket három csoportba osztották, első csoport 7 óra 35 perczkor startolt, a másik kettő öt-öt peroznyi időközökben. Eugenio Sauli, az olasz favorit, még Bresciában felbukott gépével és lemondott a versenyről. Este eső kezdett esni és a biciklisták hajnalig szakadó esőben folytatták útjukat. Triestben már csak 35-en voltak, a többiek lemondtak a versenyről. A versenyt egy müncheni távirat szerint, Fischer József nyerte meg, a bécs-berlini verseny ismert győztese, ki kedden délután 1 óra 12 perczkor érkezett meg elsőnek Münchenbe. Fischer tehát a majdnem hatszáz kilométernyi utat, 29 óra 32 percz alatt tette meg. Ez oly rekord, mely az egész világon méltó feltűnést fog kelteni. Fischer, mintán Gräfinben felbukott, bémulatos jó kondícióban van.

— **Kettős rablógyilkosság.** Szörnyű büntetést ejtette a mult héten igazgatóságba Firenze lakosait. Négy ösmeretlen, gonosztevő éjnek idején betört Boszi gazdag mozaik-kereskedő házába, megöltötték a vén házi szolgát s Galletti Róza szobaleányt s kirabolták a kereskedő pénztárát. A gyilkosok mintegy negyvenezer forint értékű kénypénztés észert raboltak el.

— **Jégverések és viharok.** Nagyváradról igen szomorú hírek érkeznek az óriás pusztításokról, melyet a Bihar megyében több napon át dühöngött jégvihar végbe vitt. Egész járasok termése elpusztult, a hol dus aratásra

volt kilátás, ott most szalmát arathatnak. Köröstarján, Nagy-Szalonta és vidéke, továbbá vagy hatvan kisebb község, a böcsi, kétszentmiklósi és győri pusztákon minden tönkre ment. A hegyes vidéket sem kímélte meg a vihar, a belényesi erdőt megromgálta, a gyümölcsösöket és kukoriczát elverte. A vetések persze nem voltak biztosítva és a kárt milliókra teszik. Torontálban a tegnapi délután és tegnap hideg eső szakadt. — Fiuméből táviratozzák, hogy a partvidéken az éjjel erős vihar dühöngött. A levegő annyira lehűlt, hogy a városban téli kabátban járnak.

— **A hosszú áldozata.** Padits István diósgyőri erdőkerülő néhány hónappal ezelőtt Csato-Frigyik József és Kerékgyártó István gyári-munkások ellen erdei kihágás miatt feljelentést tett, amelynek alapján el is ítélték mind a kettőt. Az elítéltek e héten szabadultak ki a börtönből és mindjárt bosszúra gondoltak. Meglestek a diósgyőri határban a védtelen Paditsot és késekkel úgy összeszurkálták, hogy harmadnapra iszonyú kínok közt meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkosokat.

— **Egy Kalifa egy krajczár.** A cigarettázókat örvendentes meglepetésben részesíti a finanszkormányzat, — legalább azokat, kik a cigaretták különbözős fajtái közt a Kalifát szokták fogyasztani. A kalifa egy éves alkotás a cigaretták terén, s ezért még nem is lehetett olyan nagyon népszerű, de valószínűleg kelendőbb lesz ezután, hogy árat másfél krajczárról egy krajczárra állították le. A cigarettázók minden esetre örömmel fogadják majd ezt az újítást.

— **Wellner tanár repülőgépe.** A jövő héten a bécsi villamossági telepen érdekes kísérleteket fognak tenni Wellner tanár repülő-gépével, melyet a feltaláló felügyelete alatt Brünben készített. A vitorlakerékkel először emelkedésséget próbálják ki s a 15 méter kerületű repülőgépet egy elektromotor fogja megindítani.

— **Kiállítás Orosházán.** Orosházi levelezőnk jelenti: Orosháza 150 éves fennállásának jubileuma alkalmából a község képviselőtestülete fölkérte a békésmegyei gazdasági egyesületet, hogy Orosházán ugyanezzel állat, termény és iparkiallítás rendezzen. Az ünnepek szeptember folyamán lesznek s azon Jusch Zsigmond gányó-színjátzó is bemutakoznak.

— **„Mala istennek vége a flannak!”** A pozsonymegyei Szempcz községben Guiber Ignác jómodu gazda vigan lépett be tegnap a korcsmába s elkialltotta magát: „Hé, korcsmáros, öt liter bort!” A korcsmáros csodálkozott a vendégen, mert fukar embernek ismerte. De a gazda nevetve folytatta: Csak ide a borral, mulatni akarok. „Hála istennek vége a flannak. Fölakasztotta magát!” És mohón ivott, jól mulatva egész estig. Jó kedvének oka az volt, hogy a fia Guiber Sándor gyakran megverte az édes apját s ép az nap is dulakodott vele. Az apa Boldogfalváról bement Szempczre s a fiát bepanaszolta. A szolgabíró elküldte embereit a gonosz fiúért, a mire es szegényében fölakasztotta magát — nagy öröme apjának.

— **Gyilkos szabólegény.** Radonits Zsiva nagybecskereki szabólegény, egy műhelyben dolgozott Módoson Wogh József csávosi illetőségű szabólegénnyel. Mindig jó barátok voltak, tegnap zördültek össze valami csekélységen. A szóváltás folyamán Radonits annyira felingerült, hogy felkapott egy ollót s azzal olyan veszedelmesen szurta nyakszirtén Wogh Józsefet, hogy egynehány óra múlva meghalt. A gyilkost, aki mindjárt megbánta tettét, letartóztatták.

— **Gyermekszerelem.** A Bécs melletti Rudolfsheimban egy 11 éves lányka, mivel udvarlója „szakitott vele”, éhhalállal akarta magát szerelmi bűnében az élet terhétől megváltani. A mosókonyhában a teknők mögé rejtőzve lőtték meg a „fin de siècle” csemetét, a ki már egészen ki volt merülve a hosszas koplalástól, mi alatt érte aggódo szülei már a rendőrség segítségével kerestették az egész városban. Ha így haladunk, nemsokára az embryók szerelmi öngyilkosságára kerül a sor.

— **A pápa áldása a kadétoknak.** A pozsonyi kadét-iskola növendékei nagyobb összeget gyűjtöttek XIII. Leo pápa számára s Péter-filérekek gyanánt Rómába küldték. A pápa áldását küldte a kadétoknak s tegnap Frigyes főherczeg jelenlétében a garnizon-temp-

lomban mindnyájan végig hallgatták a pápai brevé felolvasását.

— **10,300 forint erdőtisztek gyermekeinek.** Az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segítő alapból az idén 10,300 forint áll rendelkezésre. Pályázhatnak segítségért állami erdőtiszteknek nyilvános közép vagy főiskolában tanuló fiu- vagy leánygyermek. Egy tanuló részére 100 frt a segítség. A 10,3000 frtnak $\frac{2}{3}$ -át fiuk kapják. Pályázatok a földmívelési minisztériumhoz július 8-ikáig adandók be.

— **Véres szerelmi dráma.** A pozsonyi dinamitgyárban, véres drámát inszenzált Jettmar egy Lipót a gyár egyik munkása. Jettmary heteken keresztül üldözte Ertil Terézt, a gyár egy fiatal, szép alkalmazottját, szerelmi válmásaival. A leány tegnap kiköszarazta kőrjét, mire a dühöngő szerelmes hadlővetű revolveréből többször rálőtt a leányra. A durranásra az egész gyár összefutott, mert az első pillanatban mindenki robbanásra gondolt. A szerencsétlen leány átlőtt mellél, valóságos vértócsában hevert az udvar kövezetén. A gyilkos futásnak eredt s nagy hajsza indult meg utána a gyár hosszú folyosóján. Egyszerre csak beugrott az egyik mérnök szobájába és magára zárta az ajtót. Az üldözők egy része az ajtót akarta betörni, egy másik rész pedig az ablakon készült bemenni. Jettmary ekkor háromszor a mellébe és egyszer a halántékába lőtt. Mire az ajtót betörték, akkor már nem is lélegzett. A szerencsétlen leányt csak egy golyó találta. Még életben van, de felépüléséhez nincs remény.

— **Halált okozó lelki gyötrelém.** Borsos János budai déli vasuti alkalmazottnak viszonya volt egy cselédleánnyal. Felesége a viszonynak nyomára jött, de hallgatott. A leány az utóbbi napokban betegeskedett. A mit sem sejtő férj rávette nejét, hogy a betegen fekvő ismerőst meglátogassák. Az asszony benső kínjait elnyomva engedett a rábeszélésnek, vagyis inkább kényszerítésnek. A rövid látogatásról távozva azonban az uton egyszerre irtóztató fájdalom lepte meg, az elfojtott kín fokozott erővel tört ki belőle, összerogyott és rövid szenvedés után még az napon meghalt.

— **Egy szép írásu, jó munkabíró intelligens,** de szegény családós ember állást keres szerény igények mellett helyben, ügyvédi vagy más irodában. Felvilágosítással szíveségből a szerkesztőség szolgál.

— **Pályázatok.** Postamesteri állás Szabaron (Baranyam.) 3 hét alatt; aljegyzői állásra a pécsi törvényszéknél 2 hét alatt; aljegyzői állásra a bethleni járásbírósnál 2 hét alatt; jegyzői állásra a zalaegerszegi törvényszéknél 2 hét alatt; jegyzői állásra az aradi törvényszéknél 2 hét alatt.

HYMEN.

Károlyi Gyula gróf, a kiváló sportsma, Károlyi Tibor gróf fia, eljegyezte Károlyi Melinda grófkisasszonyt, Károlyi István gróf lelki és testi szépségben kiváló leányát. A jegyesek unokatestvérek.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

Az Arad vidéki Tanítóegylet igazgató választmánya f. hó 14-én tartotta az új egyleti évben első ülést Mádai Mátyás egyleti elnök előülése mellett.

Napirend szerint elnök kimondja a választmány megalakulását s egyuttal felkéri a tagokat a mandátum átvételére.

A választmány az adminisztráció gyorsítás céljából az alelnökök rendelkezésére külön-külön belyegzőt bocsát, melyet hiv. kibocsátványok ellenjegyzésénél alkalmazhatnak.

Caik János mutatja be a tápintézet vonatkozólag tett eddigi eljárását, nevezetesen felolvassa az alap szabály tervezetet, a közönséghez, valamint a megválasztott 600 bizottsághoz intézendő felhívást, melyet a választmány örvendentesen fogad és kinyomtatását elrendeli. Ugyancsak jelenti főnökh, hogy az új intézet tervezetének elkészítésére Jirasszek Lajos építész urat kérte fel, ki készséggel elfogadta a kérelmet s mint szólo meggyőződött, az már befejezéséhez közeledik. Jirasszek urnak szíves készségét központ-hálás köszönettel fogadja.

Ezen ügygyel összefüggőleg mélt. Bóhúsz Zsigmond ur, csász. és kir. kamarás, a magyar főrendiház tagjához, mint az A. V. T. E. tápintézetének fővédnökéhez járuló küldöttsé-

get központ Mádai M. elnök vezetése alatt Csik János, Schrod György, Szathmáry István, Kovács Vincze, Maurer Mihály, Boross Janka, Simon Karolin, Czeiler Gizella tagokból alakítja meg.

Olvastatik Bruch Alajos lemondó levele a családi olvasókörök megalakítására kiküldött bizottság elnöki tisztségéről. A lemondás egyelőre nem fogadtatik el a elnökség a további teendőkre nézve megbizatik.

Az országos tanítói bizottság kérdésére központ azt javasolja hogy az augusztusi gyűlést Budapesten tartsa.

Az ülésen jelen voltak: Mádai Mátyás elnök, Maurer Mihály titkár, Drescher Gizella, Boross Janka, Czeiler Gizella, Csik János, Fischer Antal, Grünbaum Miksa, Marinkovits Péter, Szathmáry István, Wlaasil Károly, Kömives József, Gregus István, Pareán János, Kresztics Arsen, Schleifer Antal, Schrod György, Kovács Vincze, Somogyi Ágoston.

R. . sz.

MULATSÁGOK.

(=) A jegyzők balja. A folyó hó 23-án M.-Radnai lefolyó jegyzői. egyleti közgyűlés után tudvalevőleg táncmulatság fog tartatni. Ennek rendezősege lapunk után kéri fel azokat, a kik a mulatságon meg akarnak jelenni, hogy az elszállásolás iránti intézkedések céljából megjelenésüket e hó 19-ig tudassák Kömives István m.-radnai községi jegyzővel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Elítelt czukrász. Tegnap hirdette ki az aradi törvényszék a kuriai ítéletet Szabó József színházi czukrász bűntügyében. Szabó ugyanis feltörte a Vass-kávéház főpinczéjének a fiókját s 40 frtot emelt ki. Ezért a stikliért mind a három büntető fórum 6 havi börtönre ítélte a czukrászsegédet, aki tegnap meg is kezdte büntetését.

§ Drága széna. Repszegen Bajkov Sándor betört egy szénapadlásra s ott a szénát megdézsmálta. Ezért az aradi törvényszék két évi fegyházra ítélte. A tábla a büntetést 6 havi börtönre szállította le. A leszállítást a kuria is jóváhagyta. A kuria határozatát tegnap hirdették ki Bajkov Sándor előtt.

TÁVIRATOK.

A primási uradalmak bérbeadása.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) Vaszary a primási uradalmakat bérbe adja Batthyányi Géza grófnak, ki maga is nagykiterjedésű birtokok ura.

Ötombaság az intendáns kérdésben.

Budapest, június 14. (Saját tud. táv.) Két estilap, meglehetősen durván és nyilván alaptalanul írja: Erzsébet királyné külön két levélben ajánlja Hieronyminek intendánsul Nopcsa Eleket, főudvarmestere unokaöccsét, és nemzeti színházi igazgatónak pedig Fesztetich Andort, udvarhölgye unokaöccsét. — E hirre a czáfolat kétségtelenül bekövetkezik. Annyi tény, hogy Nopcsa Elek maga törekedett az intendánságra, Fesztetichet is emlegetik a nemzeti színházhoz adminisztratív igazgatónak, de a királyné belevonása egyes állások hajszolási heczczébe protekció gyanánt, ez a fővárosi illetékes körökben nagy méltatlankodásra talált.

A Magyar Állam sajtópöre.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) A Magyar Állam pörében, melyet a szt. Vincze éjjel való fenyegetőzése miatt indítottak ellene, a vádlott Szemecz Emil szerkesztőt az esküdtszék hat szóval hat ellen fölmentette.

A szegediek Tisza grófhöz.

Szeged, június 14. (Saj. tud. távirata.) Az itteni szabadelvűpárt Tisza Lajos gr. miniszteri állásáról lemondása alkalmából ma népes gyűlést tartott, melyen egyhangulag kijelentette, hogy Tisza Lajos gróf iránt továbbra is rendületlen bizalommal és őszinte ragaszkodással viseltetik.

Az iglóiak előismerése.

Igló, június 14. (Saj. tud. táv.) Wekerlét, Szilágyit, Csákyt a város egyhangulag, lelkesedéssel díszpolgárrá választotta. Este fényes kivilágítás volt; Wekerlét táviratilag üdvözltek.

Bucsu és beköszöntő.

Bécs, június 14. (Saját tud. távirata.) Tisza Lajos gróf ma elbucsuzott miniszteri umától, Andrassy gróf pedig beköszöntött. A bucsu is és a beköszöntő is lelkesült volt. Tisza Lajos grófot a király ma kihallgatáson fogadta, mely után Tisza Tátrafüredre utazott.

Egy örült bankár letartóztatása.

Berlin, június 14. (Saj. tud. táv.) Lejenne bankárt Bécsből hamis bukás miatt üldözték és itt letartóztatták, s ellene Ausztriának kiszolgáltatása előtt, megindították a büntető eljárást. A törvényszéki orvos elmebetegnek jelentette ki, minek folytán Lejenne ellen megszüntették a fenyítő eljárást és egy tébolydában elhelyezték.

Bulgária közeledése Oroszországhoz.

Pétervár, június 14. (Saj. tud. táv.) A „Novoje Wremja” sofiai tudósítója jelenti: A bolgár synodusnak a fejedeleminél történt tiszteletét és az ez alkalommal tartott megszólítást általánosan az orthodox papságnak a katolikus fejedelemmel való kibékülésének jeléül tekintik. E kibékülés nagy csapást képez Szambulovra nézve és tüntetésszerű bizalmi nyilatkozatot jelent úgy az új kormány mint a fejedelem személyének. A jelentőségteljes esemény főleg a nemrég szabadon bocsátott Klement metropolita kezdeményezésének köszönhető. Altalánosan ezen fontos jelentőségekből Bulgáriának Oroszországhoz való közeledésére következtetnek.

A pestis.

Hongkong, június 14. (Saj. tud. táv.) A lakosság közül mult kedden 86 halt meg pestisben; kilencz angol katona is megbetegedett. Egy kínai ágyunaszád parancsot kapott, hogy a betegeknek a kínai partra való átszállítását támogassa.

KÖZGAZDASÁG.

— A csanadmegyei gazdasági egylet f. évi nagygyűlését július hó 1-én, vasárnap reggel 9 órakor tartja Battonyán, a község háza nagytermében. A nagygyűlést oselédjutalmazás, gazdasági eszközök kisorolása és d. n. 2 órakor a piac-téren egyleti állatkiállítás követi.

— Budapest-köbányai sertéskezeskedelmi csarnok. 1894. évi június hó 13. Hízott sertések: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. Öreg közep (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42.—43. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 44.5—45. krig. Fialat közep (pkint 251—320 klg. súlyban) 44.—44.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar szédett: Nehéz (páronkint 280 kilon felüli súlyban) 43.—44. krig. — Közep (pkint 220—280 klg. súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz

(pkint 260 klg. felüli súlyban) 44.—44.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klg. súlyban) 44.—44.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 43.—44. krig. Sertésleltetés szám 1894. június hó 11-én volt készlet 187,829 darab. 1894. június hó 12-én felhajtott: 2945 drb. 1894. június 12-én elszállított 1940 drb. 1894. június 13-án maradt készletben 188,834 drb. — A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Szesszűlet.

— Június 14. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.75, kicsinyben 54.25 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 14. d. n. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	00 kilogramm frt
Búza	bánási	szilárd	7.10—7.55
	tiszavidéki	„	7.15—7.55
	pestvidéki	„	7.10—7.55
	fehérmezei	„	7.10—7.55
	bácskai	„	7.20—7.60
észak-magyarországi			
Róza	—	szilárd	5.19—5.15
Árpa	takarmány	csend.	5.95—6.35
	égetni való	„	—
Zab	—	lanyha	6.60—6.90
Tengeri	bánási	szilárd	—
	másnemű	„	4.35—4.90
Kaposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	3.30—4.25
Búza	tavasza	lanyha	7.12—7.14
	június 1894	„	6.95—7.00
	ősze	„	5.43—5.45
Tengeri	május-június 1894	lanyha	4.83—4.85
	szept-október 1893	„	4.36—4.88
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	5.80—5.82
	Budapest sz. ősze	„	—
Kaposzta-repoze	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.20—10.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Laius (Arad) A peer-... tulajdonképpen angol felségi jog, melynek alapján a királynő az urak házába új tagokat nevezhet ki. Valószínűleg ennek a formájára készült a főrendiház reformálása alkalmával az 1885. VII. t. cz. 2-ik §-a. Eszerint joga van ő felségének a miniszterium előterjesztésére bárókat, grófokat és hercegeket kinevezni; de a rang adása még nem jogosít fel senkit arra, hogy főrendiházi tag egyen; ezt a jogot külön kell adományozni s fődolog, hogy legalább 800 forint adót fizessen az új magnás.

Ricsaj (Arad) Az ön által románoknak keresztelt zöngemény papirkosarunk mélyvéges fenekén arról fantáziál, hogy: „Minek is van tinta, toll a világon...”

G. S. (Arad) köszönjük elismerő sorait. Meglehet győződve arról, hogy a másik oldal szánalmas vergődésén csak mulatni tudunk. Ozikkét azonban — bár sajnálattal — de mellőzni vagyunk kénytelenek.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Előleges jelentés.
Lody János műszinkörében,

a Boczkó-uteza végén

folyó hó 17-én, vasárnap

nagy

birokviadal

lesz 100 korona díj mellett

Winkler Károly

a Neuman-testvérek urak ispánja és

Jagendorfer Adolf

athleta között.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhirrre tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám.

475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivatali szolgálai állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakber és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi minisiteri igazolvánnyal ellátott altsztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meghaladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kívül magyar írás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, úgy szintén a magyar honpolgárság kellőképen igazolandó a következő czím alatt:

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapest VI. kerület Andrassy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi június hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon túl beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvártt.

13404. sz.

1—3

Pályázat.

A m. kir. Államvasutak Sepsi-Szt.-György állomásán 1894. évi augusztus hó 1-én megnyitandó állomási vendéglői üzlet bérbeadása iránt ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik a nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy szabályszerűen bélyegzett és a kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb f. évi július hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czímezve, benyújtani vagy beküldeni sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy a bérlet három évre kötött és pedig 1894. évi augusztus hó 1-től 1897. évi július hó 30-ig terjedő időtartamra. A vendéglői üzlet gyakorlásához szükséges helyiségeken kívül a vendéglős mellékhelyiségekkel kiágészított magánlakást is nyer.

Az ajánlatok külön lepecsételt borítékban küldendők be és a boríték következő megjegyzéssel látandó el:

„Ajánlat a sepsi-szt.-györgyi állomási vendéglő bérletére.”

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi június hó 30-ig bányapénzkeppen 100 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott összeg magasságára, szabadon választ-hasson.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg, a melyekre e helyen is megjegyeztetik, hogy a bérbeadandó vendéglői üzletben csakis hazai sör mérhető ki.

Kolozsvár, 1894. május 3-án.

Az üzletvezetőség.

6027 | 894. sz.

3—3

Pályázati hirdetmény.

* Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló központi villamos-telepnek s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújtandók be.

Minden ajánlathoz bányapénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6114/1894. kh.

Hirdetmény.

* A gyalogutak gondozása tárgyában elköttet s a nagyméltóságú m. kir. belügyminisiterium 6139/84. sz. intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az aszfalt burkolattal ellátott gyalogutak pedig este 7—8 óra között megloosolandók.

Erről azon figyelmeztetéssel értesítettnek a telek s háztulajdonosok, hogy mindazok, kik ezen intézkedésnek eleget nem tesznek, a városi szegény alap javára fordítandó 2—25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1894. évi május hó 15.

Sarlott Domokos

főkapitány.

281 | 894. g. sz. u.

1—*

HIRDETMEY.

A városi színház-épület déli bérházának 1-ső emeletén levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnó által birt és 6 utca, 1 elő, 1 cselédszobából, konyhából s kettő kamarából álló lakás f. é. május hó 1-től kezdve bérbeadó. A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni.

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

1/1894. adk.

1*.

Hirdetmény.

Aradváros adókövető bizottsága közhirrre teszi, hogy 1893/94. években keletkezett és még eddig meg nem adózott III. oszt. ker. adókötelesekre vonatkozó adóköszámitási javaslatokat f. é. június hó 14., 15. és 16-án tárgyalja és adójukat 1894/95. évekbe való érvénnyel megállapítja.

Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy bármely javaslat ellen kifogásaikat ezen bizottság előtt előadhathatják.

Arad, 1894. június hó 10-én.

Tarjánai,

biz. elnök.

1134/1894. pm.

1—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere ezennel közhirrre teszi, hogy Neumann testvérek aradi cég Aradváros területén, Poltura és Gáj külvárosban fekvő szeszgyárak belvizeinek levezetésére egy új a Gáj külvároson keresztül vonuló, a szárazérbe beömlő fedett csatorna építésére az engedély megadását kérelmezvén, kérvényük az ahhoz csatolt tervekkel s a hatósági szakértő véleményével együtt 1894. évi június hó 3-ától július hó 3-áig terjedő 30 napra közszemlére a polgármesteri hivatalban kitétetnek s hogy a kérvénynek tárgyalására határidőül f. é. jul. hó 9-ik napjának d. e. 10 órája tárgyalási helyül pedig a városháza tanács-terme kitűztetik.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett csatorna építése által érdekeltek, felhívtnak, hogy netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt, szóval annál inkább előadják, mint-hogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi május hó 31.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

1265/1894. pm.

578. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 1155 frt fokozatos előléptetés esetén pedig 1000 frt évi tisztí fizetéssel kapcsolatos pénztári ellenőr állás választás útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t. cz. 18. §-ban megszabott minősítéssel bírnak, ezennel felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám a f. é. július hó 10-ig bemutatassák.

Arad, 1894. június hó 8.

Salacz,

kir. tanácsos,

polgármester.

11491 | 894.

567 1—3

Hirdetmény.

Az 1893 | 94. években keletkezett, s még eddig meg nem adózott ipari, kereskedelmi vagy bármilyen más haszonhajtó foglalkozásból eredő a III. oszt. kereseti adó tárgyát képező kereset 1894 | 95. évekbe való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett III. oszt. kereseti adó kivétési javaslatok azzal tétetnek folyó június hó 5-én kezdődő 8 napi közszemlére a városi adógyűjtőbizottság 2. számú helyiségében, hogy azokat az érdekeltek betekinthevén, bármely javaslat ellen kifogásaikat a 8 nap leteltével összeülendő adókövető-bizottság előtt előszóval vagy addig írásban is előterjeszthesse.

A foglalkozási a, b, c, sorrendben eszköz-lendő, adókövetés megkezdésének napja, valamint a naponként tárgyalás alá eső adótárgyak megadóztatási sorrendje szokottan hirlap útján és a városház hirdető táblájára fog közzététetni.

Arad, 1894. június hó 5.

Arad szab. kir. város tanácsa.

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áró szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számított 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhívom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarhák Varga János állatorvosnál azonnal bejelentésnek.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tűzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlott Domokos

főkapitány

Van szerencsém az Arad és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 19. szám alatt

létesítettem,

a melyet, költségeket nem kimélve, a mostani korhoz képest olyképen szereltem fel, hogy a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessenek és bármely nagyvárosi intézettel versenyezhessek. **Pompa- és dísz üvegkocsijaim, továbbá koszoru és szalagvivő kocsijaim stb. szintén a legnagyobb díszszel vannak kiállítva.**

A főszűrt arra fektetem, hogy mindenki mérsékelt díjak mellett drága halottait a megfelelő pompával eltemethesse, ezzel egy régen érzett hiányt vélek pótolni.

Főtörökvenem továbbá, hogy pontos és lelkiismeretes eljárás mellett megbízóimat fölsőleges költségektől megkíméljem és eddig is irántam tanúsított bizalmat továbbra is kiérdeméljem.

Temetés rendezések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

593 2-2

Teljes tisztelettel

Sürgőnyozim:

Kézmárky.

Ifj. Kézmárky Istvánné.

Saját zenekarral rendelkezem.

6820 | 894. sz.

600 1-2

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a radna-lippai nagy hid vámszedési jogának 1894. november 1-től 1897. október 31-ig leendő további hasznosítása végett az aradi m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében **1894. évi július hó 10-én délelőtt 9 órakor** felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérbeadni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéseig alóli m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be. — Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen átirandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel és tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Kikiáltási ár évi bér 8000 frt.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességeiket. Oly kincstári bérlek, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A haszonbéri feltételek alólirott magyar kir. államjóságigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1894. június hó 11-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

495 | 894. pm.

1-3

Hirdetmény.

Ezennel közírré teszem, hogy Aradvármegye törvényhatósága, az általa a vásártéren emelt lövassági laktanya csapadék és szennyvízcsök levezetésére a laktanyától a Holt-Maros illetve az élővíz-csatornáig a vásártéren keresztül egy beton-csatorna építésére a hatósági engedély megadását kérelmezvén, ezen kérvényt az ahhoz mellékelte tervekkel s a hatósági szakértő véleményével együtt 1894. évi június hó 11-től számítható 30 napra közszemlére hivata-

lomban azzal teszem ki, hogy a kérvény tárgyalására határidőül 1894. évi július hó 12-ének d. e. 9 óráját helyül pedig a városház tanácstermét tűzöm ki.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett csatorna építése által érdekeltek, felhivatnak, hogy netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják, minthogy ebben esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. június hó 9.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos polgármester.

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fenntartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen. eltávolítja a szeplőt, napsütést, majfoltot és minden hasonló arcztisztatlanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr

Legfinomabb glycerin-szappan.

Glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Darabja kék papírban 35 kr.

Párisi hölgypor, a bőrnek leggyengédebb fehér színt adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknek, úgy férfiaknak is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszínben és sárga (Rachel).

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitűnő arcziprosító szer nappalra és estére. — Ára 50 kr.

Hamisított hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tessek. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

143 10-12

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különleges-segi főraktárának aradi fiokjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” címzett gyógyszerészében Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

Hirdetés.

A nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

4244/1894. kh.

402. 3-3.

Hirdetmény.

A következő melegebb évszakra való tekintettel, a közegészség és köztisztaság fentartása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alapján a következő övrendszabályok követését rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai gondnokai, bérleti kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérleti pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét naponta felszertetni, a vízfolyókákat kisértetni és mésztejjel kiöblíteni.

2. Az utcára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorúbb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, az udvarán egy kádba vizet tartani, melyben 100 liter vízre 5 kg. nyers carbolsav felolvasztva álljon, vagy pedig 1 rész nyers oltatlan mészből 4 rész vízre készített mésztej oldatot készíteni és ezen folyadékból az árnyékszékbe, minden üldhelyre 5-5 liter számitva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenítenedők a szeméttartó ládák, gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 órától esti 10 óráig tárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, közelükben minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő, a mellettük netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a poccsolyák kiszáritandók, száraz, vagy egyéb állatok ürülékét a kuttól távol létesítendők, nehogy a kut vize a szenny viz leszívargása által ivásra alkalmatlanná váljék.

Az orvosi hivatal által rossznak minősített kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó vizű kutak vize élvezendő. Ugyisint kerülendő a Maros folyó vizének használata, a meny nyiban azonban az el nem kerülhető, úgy az csak felforraltatva élvezendő.

7. A mézarszék, valamint a piacon áruló hentesek vágó tökéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók, megemelt húst, hamisított tejet vagy éretlen gyömolcsót, a párolásra szánt félérett gyömolcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piacon elárulítani a legszigorúbb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közúti vasut álló helyei úgy a városban, mint a vasuti pályaháznaponta többször felszertendők, a trágya eltávolítandó és a külön utasításhoz képest bő vízzel lelocsolandó és annak megtörténte után naponta 3 ízben mésztejjel vagy cresyl mészzel fertőtlenítenedők.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt övintézkedéseket nem fogadosítják, — kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntettetni.

Az előirt övintézkedések fogadosításának ellenőrzése az összes rendőri közegek kötelességét képezi.

Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.